

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **4 Şubat 2026**

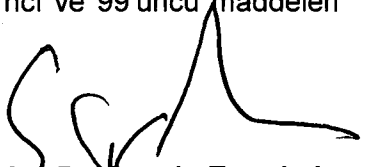
Sayı: **16703**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

40537

Aşağıdaki sorularımın; **Hazine Ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet ŞİMŞEK** tarafında Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

02.01.2026

Ay. Dr. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

1999 Marmara Depremi sonrasında "geçici" olduğu belirtilerek yürürlüğe konulan ve kamuoyunda "**deprem vergileri**" olarak bilinen mali yükümlülükler, aradan geçen yaklaşık 25 yıla rağmen kalıcı hale getirilmiş; toplanan kamu gelirlerinin **amacına uygun kullanılıp kullanılmadığına dair şeffaf, denetlenebilir ve hesap verebilir bir kamu sistemi kurulmamıştır.**

Deprem vergileri, hukuki niteliği itibarıyla birer **amaçlı kamu geliri** olarak tanımlanmış; bu gelirlerin, doğrudan afet risklerinin azaltılması, yapı güvenliğinin artırılması, afet hazırlık altyapısının kurulması ve toplumsal korunma mekanizmalarının güçlendirilmesi amacıyla kullanılması öngörülmüştür.

Ancak gelinen aşamada, bu vergilerin **genel bütçe havuzuna aktarıldığı**, izlenebilirliğinin kaybolduğu ve **amaç dışı kullanım şüphesinin kurumsal hale geldiği** yönünde ciddi ve güçlü bir kamuoyu kanaati oluşmuştur.

Bu çerçevede;

1. 1999 yılından bugüne kadar "deprem vergisi" kapsamında toplanan **toplam kamu geliri** ne kadardır?
2. Bu tutarın yıllara göre dağılımı nedir?
3. Bu gelirlerin vergi türlerine göre ayrımı (ÖİV, özel tüketim kalemleri, harçlar vb.) nasıldır?
4. Bu gelirlerin kaç **amaçlı fon**, kaç **genel bütçe geliri** olarak kaydedilmiştir?
5. Toplanan deprem vergilerinin yıllara göre **harcama kalemleri** nelerdir?
6. Bu harcamaların kaç doğrudan:
 - o risk azaltma,
 - o yapı güçlendirme,
 - o kentsel dönüşüm,
 - o afet lojistiği,
 - o erken uyarı sistemleri,
 - o arama-kurtarma altyapısı,
 - o toplanma alanları,
 - o geçici barınma altyapısı projelerine ayrılmıştır?
7. Bu gelirlerin kaç **genel bütçe açıklarının kapatılmasında** kullanılmıştır?
8. Deprem vergilerinin **genel bütçe havuzuna aktarılması** hangi mevzuat düzenlemesine dayanmaktadır?
9. Amaçlı kamu geliri niteliği taşıyan bu vergilerin, **afet dışı harcama alanlarında** kullanılması hukuka uygun mudur?
10. Bu uygulama, **bütçe hakkı ve verginin amacı ilkesi** ile çelişmekte değil midir?

11. Amaç dışı kullanım varsa, bu durumun **hukuki ve cezai sorumluluğu** hangi kamu makamlarına aittir?
12. Deprem vergileri için **ayrı bir hesap sistemi** oluşturulmuş mudur?
13. Sayıştay denetim raporlarında bu gelirlerin kullanımına ilişkin tespitler nelerdir?
14. Bu tespitler doğrultusunda kaç işlem tesis edilmiştir?
15. Kamuoyuna açıklanmış **şeffaf mali izleme raporu** var mıdır?
16. Türkiye'nin afet risk azaltma politikaları ile mali kaynak tahsisi arasında neden **kurumsal uyumsuzluk** bulunmaktadır?
17. Deprem vergileri neden **risk azaltma temelli bütçeleme modeli** ile yönetilmemektedir?
18. Yurttaşlardan "afet için" toplanan vergilerin, afet güvenliği için kullanılmaması **kamu güveni ihlali** değil midir?
19. Devletin, deprem vergileri konusunda topluma karşı **hesap verme yükümlülüğü** neden kurumsallaştırılmamıştır?